

PaedDr. Jana Křokov

Samořtdium počas obmedzenia řkolskej prevádzky

11.05.2020 – 15.05.2020

Slovensk jazyk a literatúra

VII. A, VII. B

LV

Téma: Umeleck literatúra v próze

lohy:

- 1. Napíšte si poznámky z učebnice LV str. 138 – o uř vieme: poviedka, detektívka, dobrodružn literatúra.**
- 2. Vypracujte lohy z nasledujúceho PL.**

PRÓZA

1. Próza je:

a/ literrn druh b/ literárna forma c/literrn řner.

2. Je psan:a/viazanou rečou b/neviazanou rečou

3. Prozaick textlenme na

.....

Neskorřie, keď som uř bol vř a starý otec zasa zainal: „Keď som si star mater bral...“ skočil som mu do reči s vtipom: „i ste si star mater brali? Hádam boli vtedy eřte mlad , keď nie sú eřte ani teraz tak star ako vy.“
„Ech, papuh, eřte ma bude vykrca. To ta tak v tej řkole...“
Rd mal smiech, i on často smieřne veci rozprával, ale podobnému vtipu nerozumel. To uř keď malo byť na smiech, muselo zato st, nielen slovo prehodiť. Lebo to bola jedna z hlavných jeho vlastností, ře s kam hovoril priamo, skrátka a vřdy vřne, lebo vřdy mal pln hlavu starostí, plánov a ruky pln práce...

a) Např meno autora a názov diela, z ktorého je ryvok:

.....

b) Urči formu rozprávača
.....
.....

c) Posledný odsek v ukážke je rozprávaním / opisom osoby / charakteristikou osoby /umeleckým opisom.

d) Vypíš z ukážky zastarané slovo.

Ksichtove slová ma zastavili vo dverách. Nevie, prečo ma to celé vôbec takto bralo. Mohla som sa vykašať na túto bandu mizerných frajerov, ale myšlienka, že ma považujú za slabocha, ma hnevala. Nebola som žiadnym slabingerom, v živote som sa učiteľovi ani nikomu inému nepodlizovala. Navážanie ksichta ma urážalo. Provokovalo a hnevalo. „Ako to mám podľa teba dokázať?“ obrátila som sa k nemu a pozrela mu rovno do očí. „Hádam si nemyslíš, že kvôli tebe vypichnem Machovej oko alebo čo. „ Ksicht sa rozosmial: „To nie je zlý nápad. Ale pochybujem, že by si niečo také zvládla. Lebo si padavka. Možno by stačilo, keby...“

a) Napíš meno autora a názov diela, z ktorého je úryvok:

b)
.....

c) Napíš vetu, ktorou začína pásmo rozprávača.

.....

d) Napíš vetu, ktorou začína pásmo postav.

.....

e) Ako sa nazývajú slová *slaboch*, *navážanie*, *padavka*?

.....

f) Prečo ich autorka v texte použila?

.....

.....

4. Doplň:

Hlavné znaky	Literárny žáner	Najznámejší autori
Napätie, dejovosť, poznatky z iných vied, nezvyčajné prostredie		
	Fantastická literatúra	
		Karl May
Napätie, zločin a pátranie po vinníkovi, nečakané rozuzlenie deja		
		Daniel Defoe

5. Podčiarkni znaky **realizmu**: literárny smer, prelom 19. a 20. storočia, dej sa zväčša odohráva v meste, dedinské prostredie, nadprirodzené postavy, kladné aj záporné postavy, dobro vždy víťazí nad zlom, poučenie, skutočné (reálne postavy), láskavý humor, Martin Kukučín, Jozef Gregor Tajovský, Kalo Uhrík.

SJ

Téma: Charakteristika osoby

Poznámky:

Charakteristika osoby – príprava slohovej práce

- ▶ útvar opisného slohového postupu
- ▶ výstižný opis nielen typických vonkajších znakov osoby, ale aj (najmä) jej morálnych, povahových a duševných vlastností + prostredie, rodinné vzťahy, ...

a) priama charakteristika – vymenovanie vlastností osoby pomocou podst. a príd. mien (usilovnosť, priateľská, pracovitá, spoľahlivosť...)

b) nepriama charakteristika – vlastnosti vyplývajú z konania a správania sa osoby (kladné i záporné)

A vonkajšia charakteristika – opis postavy, tváre, chôdze, oblečenia,...

B vnútorná charakteristika – opis morálnych, povahových a duševných vlastností

V slohovej práci využi všetky uvedené druhy charakteristiky.

**Moja mama/stará mama/
(Charakteristika osoby)**

OSNOVA:

1. Úvod - predstavenie osoby /1 – 2 vety; najdôležitejšia osoba v mojom živote, priateľka, .../

2. Jadro - /môže mať viac odsekov/

- **typické znaky výzoru : postava, tvár, účes, chôdza, oblečenie, obľúbená farba, oči, nos, uši, ruky, dlane,...**
- **vzťah k sebe a ostatným ľuďom**
- **záujmy, typické povahové vlastnosti, názory, voľný čas, čo obľubuje,...**
- **vzťah k práci**
- **rodina, prostredie, rodinné vzťahy**

3. Záver – tvoj názor na osobu, vzťah k nej (vyjadri sympatiu/nesympatiu, čo pre teba osoba znamená,...) 1 – 2 vety stačia

JAZYK:

- podst. a príd. mená, synonymá, činnostné i stavové slovesá (menej), vymenúvanie vlastností priamo i prostredníctvom konania, správania, činov.

ŠTÝL:

- citovo zafarbené slová, synonymá, antonymá, príslovia, porekadlá, prirovnania, metafory,...

V slohovej práci môžeš použiť i tieto slová a slovné spojenia:

zodpovedná, zásadová, robí to najlepšie, hovorí pravdu do očí, je prísna k sebe, má slabú vôľu, nezávidí, vie si vždy poradiť, má dobré nápady, v spoločnosti je obľúbená, má krásnu dušu, robota jej ide od ruky, rada pláva, býva vyčerpaná z práce, pohľad je priamy, mierne vlnité vlasy, súmerná postava, nemá rada lenivosť, najviac si cením jej, občas si skočíme do úsmevu, latku vo svojom živote si položila vysoko, má zmysel pre cit, času nikdy nemá na rozdávanie, nenávidí návštevy, do hádky by som sa s ňou nepúšťal, skoro vždy je nad vecou, pôsobí dojmom dievčaťa, nie je športový typ, opálenú pleť pretkávajú jemné vrásky, hlboké zelené oči, rada ma podpichne, srdcovou záležitosťou, ruky sa o mňa s láskou starajú, tvrdohlavá rovnako ako ja, ...

Ukážka:

Človek, ktorý ovplyvnil môj život

(charakteristika)

Hovorit' o jednoduchosti výberu jedného človeka, ktorý ovplyvnil môj život je nemožné. Po rokoch spoznávania ľudí ma táto slohová práca donútila zamyslieť sa nad tým koľko výnimočných spriaznených duší som spoznala a neraz som si neuvedomila ich dôležitosť pre svoje napredovanie. Avšak jedna osoba mi utkvie v pamäti navždy – moja stará mama.

Starkinu okrúhlu tvár zvyrazňovali jej modré oči, ktoré sa na mňa vždy tak mäkko pozerali. Svetlé vlasy nosila zviazané pod ručníkom. Kedysi jej padali na plecيا alebo spletené do vrkoča zdobili chrbát. Zdalo by sa, že úzke pery pôsobia prísne, no opak bol pravdou. Jej ruky prezrádzali ťažkú prácu na poli i v domácnosti. Veď vychovať tri malé šibalky nebolo pre ňu vždy ľahké. Napriek tomu tieto ruky vždy pohladili a zahriali dušu nielen dcéram, ale aj vnúčatá, ku ktorým sa ponáhľala rýchlym a ráznym krokom. Stará mama nebola vysokej postavy, no jej chôdzu sme spoznali zďaleka.

Stará mama pochádzala z viacčlennej rodiny. Bola najmladšia z mnohých súrodencov. Ku všetkým ľuďom bola vždy empatická. Vedela vypočúť svoju rodinu, blízkych, priateľov, dokonca i ľudí, ktorých poznala pár dní. Mala moju veľkú dôveru a mohla som je zatelefonovať kedykoľvek, keď ma niečo trápilo. Zo všetkých jej vlastností vynikala dobrosrdečnosťou, láskou ku všetkému živému a zmyslom pre humor. Vedeli sme sa smiať celé hodiny.

Celý svoj život prežila babka na dedine, kde mala už svojich známych a každodenný zabehaný rituál. V minulosti pracovala ako vedúca predajne nábytku v Trenčíne. Každé ráno skoro vstávala a vracala sa až v podvečerných hodinách. V čase, keď som u nej trávila prázdniny, bola už dôchodkyňa, jej ranné vstávanie sa však nezmenilo. Hneď ráno nakŕmila domáce zvieratá, keď sme sa prebudili my, tak nám pripravila raňajky, a pritom si vypila svoju šálku kávy. V nedel'u chodievala do kostola, vravievala, že sa modlí za celú rodinu a mala ju teda dosť veľkú. Medzi starkine záľuby patrili práca v záhradke, zbieranie húb, oberanie ovocia a príprava zaváranín či lekvárov. Mala rada všetky ročné obdobia, no vrásky na tvári jej robila hlavne zima a kopy snehu na podvale.

Ku svojim trom dcéram a ich rodinám bola vždy štedrá a často nás všetkých navštevovala. Spolu sme sa zúčastňovali výletov a rodinných stretnutí, na ktorých bola babka tou najlepšou spoločníčkou.

Vážim si starú mamu za to, aká bola – za jej pomoc, radu i za zdvihnutý prst, keď ma poučala. Aj keď ju už nevidím, viem, že tu vždy bude.

Úloha: Napíšte charakteristiku mamy alebo starej mamy do zošita SJ, budem hodnotiť ako slohovú úlohu. Nezabudnite na úvod, jadro a záver. Odfot'te a pošlite cez edupage!